

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 211 / 2018
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Δ')**

Συνεδρίαση της 14^{ης} Νοεμβρίου 2018

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αικατερίνη Γρηγορίου, Ευστράτιος Συνοίκης, Παναγιώτης Πατπάς, Αθανάσιος Θεοχάρης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Νικόλαος Μουκαζής, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. 2822.30-3/60572/13-8-2018 του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής / Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών / Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης / Τμήμα Μισθοδοσίας και Ασφάλισης Προσωπικού Λ.Σ. – ΕΛ.ΑΚΤ.

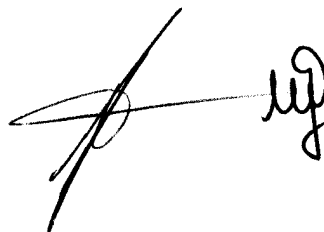
Ερώτημα: Ερωτάται αν καθίσταται δυνατή η τροποποίηση του με αριθμό πρωτ. 1328.4/84/23-3-2010 Φύλλου Διακοπής Μισθοδοσίας, που εκδόθηκε από την ερωτώσα Υπηρεσία και αφορά τις μηνιαίες αποδοχές τις οποίες ελάμβανε ο αποστρατευθείς την 15-3-2010 Μ.Α., Πλοίαρχος Λ.Σ., καθώς η καταβολή αποδοχών ενέργειας λόγω της μισθολογικής προαγωγής στο βαθμό Αντιναυάρχου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί λόγω των υφισταμένων διατάξεων περί παραγραφής.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 1δ του άρθρου 50 του π.δ. 169/2007 (Α' 210), οι αρμόδιες Υπηρεσίες υποχρεούνται, όταν πρόκειται για στελέχη του Λιμενικού Σώματος / Ελληνικής Ακτοφυλακής (Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.), να αποστέλλουν στην Υπηρεσία Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, αμέσως μετά την έξοδό τους από τις τάξεις του Σώματος, μια σειρά δικαιολογητικών, ένα εκ των οποίων είναι και το Φύλλο Διακοπής Μισθού, στο οποίο, μεταξύ άλλων, αναγράφονται και οι αποδοχές που λαμβάνει την τελευταία ημέρα ενέργειας το εκάστοτε στέλεχος Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
2. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2838/2000 (Α' 179), όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με αυτές του άρθρου 37 του ν. 3016/2002 (Α' 110), σε Πλοίαρχους Λ.Σ., με τη συμπλήρωση 28 ετών πραγματικής υπηρεσίας, χορηγείται ο βασικός μισθός του Υποναυάρχου.
3. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, ένας Πλοίαρχος Λ.Σ. της προηγούμενης παραγράφου, ο οποίος αποστρατεύεται αυτεπαγγέλτως ως ευδοκίμως τερματίσας τη σταδιοδρομία του, λαμβάνει τελικά το μισθολογικό βαθμό του Αντιναυάρχου.
4. Περαιτέρω, σύμφωνα με την με αριθμό 457/2007 Γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έγινε αποδεκτή τόσο από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας όσο και από τον Υπουργό των Οικονομικών, αξιωματικοί Λ.Σ. της κατηγορίας του άρθρου 7 παρ. 2 περ. ε (ι) του ν. 2935/2001, οι οποίοι δεν είναι κάτοχοι

πτυχίου Α.Ε.Ι. ή διπλώματος Πλοίαρχου, Μηχανικού, Ραδιοτηλεγραφευτού του Εμπορικού Ναυτικού, και χαρακτηρίζονταν, προ της ισχύος της διάταξης αυτής, ως αξιωματικοί Ειδικών Υπηρεσιών, από την προαγωγή τους στο βαθμό του Σημαιοφόρου Λ.Σ. (Ε.Υ.) δύνανται να ενταχθούν στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, για τη χορήγηση της μισθολογικής τους προαγωγής.

5. Ο Πλοίαρχος Λ.Σ. (ε.α.) Α.Μ., με τις από 2-3-2016, 5-5-2016 και 20-4-2018 αιτήσεις του, ζήτησε από την ερωτώσα Υπηρεσία την τροποποίηση του με αριθμό πρωτοκόλλου 1328.4/84/23-3-2010 Φύλλου Διακοπής Μισθοδοσίας, επικαλούμενος ότι για το χρονικό διάστημα που ήταν εν ενεργεία στέλεχος Λ.Σ. ουδέποτε του χορηγήθηκε ο μισθολογικός βαθμός του Αντιναυάρχου που εδικαιούτο.

6. Από τα τηρούμενα στην ερωτώσα Υπηρεσία στοιχεία προκύπτει ότι το ανωτέρω στέλεχος Λ.Σ. /ΕΛ.ΑΚΤ. (ε.α.) ανήκε στην κατηγορία αξιωματικών, οι οποίοι εντάσσονταν στους δικαιούχους της ανωτέρω με αριθμό 457/2007 Γνωμοδότησης Ν.Σ.Κ., και κατόπιν της αποστρατείας του εκδόθηκε το ως άνω Φύλλο Διακοπής Μισθοδοσίας, σύμφωνα με το οποίο την τελευταία ημέρα ενέργειάς του έλαβε το βασικό μισθό του Υποναυάρχου Λ.Σ. Όμως, εκ παραδρομής, και παρά το γεγονός ότι αποστρατεύτηκε αυτεπαγγέλτως ως ευδοκίμως τερματίσας την σταδιοδρομία του, δεν του χορηγήθηκε από την Υπηρεσία ο βασικός μισθός του Αντιναυάρχου Λ.Σ.

7. Παρόλα αυτά, από του χρόνου αποστρατείας του (15-3-2010) μέχρι του χρόνου υποβολής της πρώτης αίτησής του περί αναπροσαρμογής του Φύλλου Διακοπής Μισθοδοσίας του (2-3-2016) μεσολάβησε χρονικό διάστημα σχεδόν έξι (6)ετών, χωρίς ο προαναφερόμενος εν αποστρατεία αξιωματικός Λ.Σ. να έχει οχλήσει την Υπηρεσία για το εν λόγω ζήτημα.

8. Τέλος, η ερωτώσα Υπηρεσία, επικαλούμενη τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 140 του ν. 4270/2014, και έχουσα υπόψη της ότι τυχόν τροποποίηση του Φύλλου Διακοπής Μισθοδοσίας, πλην της διεκδίκησης αποδοχών ενέργειας, αυτομάτως θα τροποποιήσει τόσο τις συντάξιμες αποδοχές όσο και τα εφάπαξ βοηθήματα του ως

άνω στελέχους Λ.Σ. (ε.α.), υπέβαλε το υπό εξέταση ερώτημα, θεωρώντας ως δεδομένη τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής που ορίζεται στην ανωτέρω διάταξη, και την εξ αιτίας αυτής μη ύπαρξη της δυνατότητας καταβολής αποδοχών ενεργείας στον αιτούντα.

Νομοθετικό Πλαίσιο

9. Στις διατάξεις των άρθρων 34, 50, 60 και 66 του π.δ. 169/2007 «Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων» (Α' 210) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 34

Συντάξιμος μισθός γενικά

1. Ως μισθός με βάση τον οποίο κανονίζεται η σύνταξη λαμβάνεται ποσοστό του μηνιαίου μισθού ενέργειας, που ορίζεται κάθε φορά από τις διατάξεις που ισχύουν και ανήκει στο βαθμό που έφερε και με τον οποίο εμισθοδοτείτο ο στρατιωτικός κατά την έξοδό του από την υπηρεσία. (Άρθρο 34 παρ.1 Α.Ν. 1854/51, όπως αντικ. με άρθρ.6 παρ. 1 Ν.Δ. 3768/57). Για όσους κατά την έξοδό τους από την υπηρεσία παίρνουν μισθό που ανήκει σε ανώτερο βαθμό από αυτόν που κατέχουν, η σύνταξη κανονίζεται με βάση τον ανώτερο αυτό μισθό. (Άρθρο 9 παρ. 3 Ν. 1813/88). 2.... 3. Οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για το ύψος του βασικού μισθού και του χρονοεπιδόματος των εν ενεργεία στρατιωτικών λαμβάνονται υπόψη και για τον καθορισμό του συντάξιμου μισθού που προβλέπεται από το άρθρο αυτό...

Άρθρο 50

Διαδικασία αναγνώρισης σύνταξης – δικαιολογητικά

1. Οι αρμόδιες στρατιωτικές υπηρεσίες υποχρεούνται όταν πρόκειται για μόνιμους στρατιωτικούς να στέλνουν στην Υπηρεσία Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, αμέσως μετά την έξοδο του στρατιωτικού από τις τάξεις και το αργότερο μέσα σε δεκαπέντε ημέρες (Άρθρο 5 παρ. 2-5 Α.Ν. 599/68)

α) πλήρες αντίγραφο φύλλου μητρώου του..... δ) φύλλο διακοπής μισθού.

.....3. Με βάση τα παραπάνω δικαιολογητικά εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 66 η πράξη κανονισμού σύνταξης,.....6....

Άρθρο 60

Περιορισμοί στην αναδρομική πληρωμή συντάξεων

1. Το δικαίωμα στη σύνταξη είναι απαράγραπτο, τα δε οικονομικά αποτελέσματα που γεννώνται από την άσκηση του δικαιώματος αυτού ανατρέχουν στην ημερομηνία έναρξης καταβολής της σύνταξης, όπως αυτή προσδιορίζεται κατά περίπτωση από τις οικείες συνταξιοδοτικές διατάξεις του Δημοσίου...¹

Άρθρο 66

Κανονισμός των συντάξεων και ένδικα μέσα

1. Ο κανονισμός και η εντολή πληρωμής των συντάξεων, των βοηθημάτων και των επιδομάτων που βαρύνουν το Δημόσιο και πληρώνονται από αυτό, με εξαίρεση τις προσωπικές συντάξεις, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του Κώδικα από τις Διευθύνσεις Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με πράξη που εκδίδεται από τον Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων.²

Η πράξη κανονισμού σύνταξης είναι υποχρεωτική για το Δημόσιο και τον ενδιαφερόμενο και υπόκειται μόνο στα ένδικα μέσα που προβλέπονται από αυτό το άρθρο. (Άρθρο 1 παρ. 1-3 Α.Ν. 599/68 και 5 παρ. 15 Ν. 2703/99)³. 2. Η πράξη κανονισμού σύνταξης υπόκειται σε έφεση στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου: α) από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, εντός εξήντα ημερών από την κοινοποίηση της πράξης και β) χωρίς περιορισμό από προθεσμία, από τον Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Διενέργειας Μεταβολών και Δειγματοληπτικών Ελέγχων ι) αν κατά το διενεργούμενο έλεγχο, διαπιστωθεί εσφαλμένη εφαρμογή συνταξιοδοτικών διατάξεων ή... 5.

¹ Η ως άνω διάταξη πριν την τροποποίησή της αρχικά με την παράγραφο 9 του άρθρου 22 του ν. 4387/2016 (Α' 85) και την εν συνεχεία αντικατάστασή της με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 4488/2017 (Α' 137/13-9-2017) όριζε ότι: «1. Δεν επιτρέπεται σε καμία ανεξάρτητα περίπτωση ν' αναγνωρισθούν αναδρομικά σε βάρος του Δημόσιου Ταμείου οικονομικά δικαιώματα από συντάξεις για χρονικό διάστημα πέρα των τριών ετών από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση...».

² Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1, όπως ίσχυε κατά τον εν προκειμένω κρίσιμο χρόνο, αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1 άρθρ. 6 ν. 4002/2011, (Α' 180)

³ Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 πριν την κατάργησή του με το άρθρο 2 παρ. 1γ του ν. 4151/2013 (Α' 103), όριζε ότι: «Η πράξη κανονισμού σύνταξης υπόκειται σε ένσταση που ασκείται για οποιονδήποτε λόγο στην Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων...».

Απαγορεύεται η εξέταση της νομιμότητας των παραπάνω πράξεων ή αποφάσεων με άλλη διαδικασία εκτός από αυτή που αναγράφεται σ' αυτό το άρθρο. (Άρθρο 1 παρ. 7 Ν. 599/68)... 6. Οι πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, καθώς και τις διατάξεις της παραγράφου 4 υπόκεινται σε έφεση στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ασκείται από τον Υπουργό Οικονομικών και από εκείνον που έχει έννομο συμφέρον εντός εξήντα (60) ημερών από την έκδοσή τους ή την κοινοποίησή τους, αντίστοιχα.....».

10. Στις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2838/2000 «Ρύθμιση θεμάτων προσωπικού Αστυνομίας κ.λπ» (Α' 179), όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 37 του ν. 3016/2002 (Α' 110), ορίζονται τα εξής :

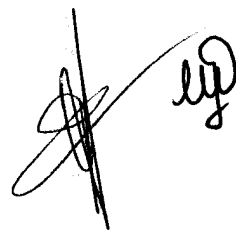
«Άρθρο 6

Μισθολογικές προαγωγές αξιωματικών

1. Σε αξιωματικούς που προέρχονται από Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.)...και σε αξιωματικούς Ειδικών Υπηρεσιών του Πυροσβεστικού Σώματος, από το βαθμό του Ανθυπολοχαγού και άνω και σε αντίστοιχους των λοιπών Κλάδων, καθώς και της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού και Πυροσβεστικού Σώματος, παρέχεται με πράξη του αρμόδιου Υπουργού, βασικός μισθός επόμενου και μεθεπόμενου βαθμού, προσαυξανόμενος με τα πάσης φύσεως επιδόματα και λοιπές παροχές, πλην των ειδικά αναφερομένων στην παράγραφο 7, με τη συμπλήρωση συνολικής πραγματικής υπηρεσίας στο Σώμα, ως εξής: α)...., στ) Σε Συνταγματάρχες, με τη συμπλήρωση είκοσι έξι (26) ετών, ο βασικός μισθός του Ταξίαρχου, και με τη συμπλήρωση είκοσι οκτώ (28) ετών, ο βασικός μισθός του Υποστράτηγου.

2. Αξιωματικοί της προηγούμενης παραγράφου από το βαθμό του Αντισυνταγματάρχη και άνω και αντίστοιχοι, που αποστρατεύονται αυτεπάγγελτα ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους, προάγονται μισθολογικά στον αμέσως επόμενο βαθμό από εκείνον με τον οποίο μισθοδοτούνται με πλήρη βασικό μισθό, ένα μήνα πριν από την αποστρατεία τους.

3. Αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων, που προέρχονται από μονίμους Υπαξιωματικούς και οι Αξιωματικοί του ν.δ. 649/1970 της Ελληνικής Αστυνομίας και

αντίστοιχοι κατά βαθμό του Λιμενικού και Πυροσβεστικού Σώματος, προάγονται μισθολογικά και παρέχεται σε αυτούς ο βασικός μισθός του εν λόγω βαθμού, προσαυξανόμενος με τα πάσης φύσεως επιδόματα και λοιπές παροχές, πλην των ειδικά αναφερόμενων στην παράγραφο 7, με τη συμπλήρωση συνολικής πραγματικής υπηρεσίας στο Σώμα, ως εξής: α....»

11. Στις διατάξεις του άρθρου 90 παρ. 3 του ν. 2362/1995 «Δημόσιο Λογιστικό», που ίσχυε κατά τον εν προκειμένω κρίσιμο χρόνο, ήτοι πριν από την κατάργησή του με το ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ-δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143), ορίζονταν τα εξής :

«Άρθρο 90 – Παραγραφή απαιτήσεων κατά του Δημοσίου

1.....,2.....,3. Η απαίτηση οποιουδήποτε των επί σχέσει δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλων του Δημοσίου, πολιτικών ή στρατιωτικών, κατ' αυτού, που αφορά σε αποδοχές ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές αυτών ή αποζημιώσεις, έστω και αν βασίζεται σε παρανομία των οργάνων του Δημοσίου ή στις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις παραγράφεται μετά διετία από της γενέσεώς της...»

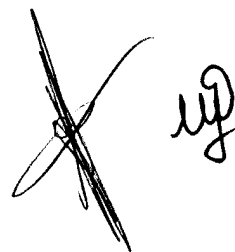
Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

12. Από τις ως άνω διατάξεις του άρθρου 34 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007) προκύπτει ότι, ο μισθός με βάση τον οποίο κανονίζεται η σύνταξη, μεταξύ άλλων, και των αξιωματικών του Λιμενικού Σώματος απαρτίζεται από το μηνιαίο βασικό μισθό του βαθμού που έφερε και με τον οποίο εμισθοδοτείτο καθένας από αυτούς, κατά την έξοδό του από την υπηρεσία, και το επίδομα του χρόνου υπηρεσίας, όπως τα μεγέθη αυτά καθορίζονται κάθε φορά από τις οικείες μισθολογικές

καταστάσεις, ενώ οποιαδήποτε νόμιμη μεταβολή (αυξητική ή μειωτική) στο ύψος του βασικού μισθού του χρονοεπιδόματος των ευρισκομένων στην ενέργεια ως άνω αξιωματικών επηρεάζει αναλόγως τον συντάξιμο μισθό, κατ' επέκταση δε και το ύψος της σύνταξής του. Συνακόλουθα, σε περίπτωση αύξησης του βασικού μισθού, με τη μορφή μισθολογικών προαγωγών, χωρίς ιδιαίτερη αξιολόγηση από τα αρμόδια συμβούλια κρίσης για τη χορήγησή τους, αλλά με μόνη τη συνδρομή ορισμένων τυπικών αξιολογικών κριτηρίων, ο βασικός μισθός που διαμορφώνεται, κατ' αυτό τον τρόπο, αποτελεί βασικό μισθό κατά την έννοια του άρθρου 34 του π.δ. 169/2007 (ΟΛ. ΕΣ 995,998/2015, 3929/2013,2277/2009, 814/2014).

13. Περαιτέρω, κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 66 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007), όπως αυτές ίσχυαν κατά τον κρίσιμο για την εξεταζόμενη περίπτωση χρόνο, (ήτοι πριν την τροποποίησή τους, με το ν. 4002/2011 και εν συνεχεία με το άρθρο 2 του ν. 4151/2013), οι πράξεις κανονισμού συντάξεων αποτελούν ατομικές διοικητικές πράξεις, οι οποίες αναγνωρίζουν και ρυθμίζουν την ύπαρξη ή μη δικαιωμάτων σε σύνταξη, είναι υποχρεωτικές για το Δημόσιο και τον ενδιαφερόμενο και δεν μπορούν να ανακληθούν ή τροποποιηθούν από τα όργανα που τις εξέδωσαν με βάση τις γενικές αρχές για ανάκληση των διοικητικών πράξεων, παρά μόνο να ακυρωθούν ή μεταρρυθμιστούν κατόπιν υποβολής ένστασης, ασκουμένης, για οποιονδήποτε λόγο, ενώπιον της υφιστάμενης (κατά τον κρίσιμο χρόνο) Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, ενώ ήδη, με βάση τις ισχύουσες σήμερα διατάξεις, προβλέπεται η άσκηση έφεσης εναντίον αυτών ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Παράλληλα, απαγορεύεται ρητώς η εξέταση της νομιμότητας των ως άνω πράξεων με άλλη διαδικασία πέραν της προβλεπόμενης, κατά τα ανωτέρω, στο άρθρο 66 του Σ.Κ. Επομένως, μετά την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας προσβολής των εν λόγω πράξεων με ένσταση ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων ή σε περίπτωση απόρριψης της ένστασης που ασκήθηκε κατ' αυτών, τα συνταξιοδοτικά δεδομένα που στήριζαν τον κανονισμό της σύνταξης καθίσταντο οριστικά, δηλαδή δεν ήταν πλέον δυνατό να ελεγχθεί η νομιμότητά τους ούτε παρεμπιπτόντως, με την ευκαιρία

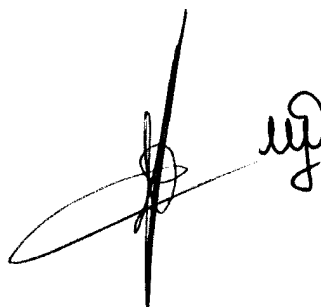
προσβολής νεότερης πράξης αναπροσαρμογής της σύνταξης, αφού αυτή, στηριζόμενη στα αρχικά συνταξιοδοτικά δεδομένα, προσδιορίζει απλώς εκ νέου το ποσό της σύνταξης, όπως αυτό προκύπτει από την εφαρμογή του νεότερου νόμου (ΕΣ 191/2012, ο.π. στις αποφάσεις της Ολ. ΕΣ με αρ. 2285/2005, 1709/2004, 2126/1995, ΙΙ Τμ. 621/2007, 1023, 289, 249, 82/2005, 2538, 1985, 1984, 1982, 1921/2003 κ.α.).

14. Μόνο δε κατ' εξαίρεση ήταν επιτρεπτή, μετά από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου, η επανεξέταση από τα αρμόδια συνταξιοδοτικά όργανα συνταξιοδοτικών υποθέσεων, που είχαν καταστεί οριστικές, εφόσον γινόταν επίκληση, είτε επιγενόμενης μεταβολής του νομικού καθεστώτος, που διέπει την υπόθεση, είτε μεταγενέστερης απόφασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρινόταν αμετακλήτως, καθ' ερμηνεία των ίδιων διατάξεων, αντίθετα το νομικό ζήτημα, που αφορούσε την υπόθεση, είτε, τέλος, νέων κρίσιμων εγγράφων, ήτοι εγγράφων τα οποία μπορούσαν να ασκήσουν ουσιώδη επιρροή στη θεμελίωση ή την έκταση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και τα οποία προϋπήρχαν της οικείας (οριστικής) συνταξιοδοτικής πράξης. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, πλην των ως άνω περιπτώσεων, απαράδεκτως υποβάλλονταν ή επαναφέρονταν για νέα κρίση ενώπιον των συνταξιοδοτικών οργάνων αιτήματα, με τα οποία αμφισβητείτο αμέσως ή εμμέσως η νομιμότητα πράξεων κανονισμού, ανακαθορισμού ή αναπροσαρμογής συντάξεων, που είχαν περατωθεί οριστικώς, είτε διότι δεν ασκήθηκαν κατ' αυτών τα προβλεπόμενα στο άρθρο 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα ενδικοφανή ή ένδικα μέσα (ένσταση), είτε διότι τα ασκηθέντα απορρίφθηκαν (Ολ. ΕΣ 729/1999, 2126/1995, ΙΙ Τμ. 191/2012, 175/2012, 1145/2004, 439/2004, 2166/2003, 1396/2002 κ.α.).

15. Συναφώς προς τα ανωτέρω παρατηρείται, ωστόσο, ότι η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου με την 190/2016 απόφασή της, καθ' ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 6 του ν. 4002/2011 και του άρθρου 2 του ν. 4151/2013, δυνάμει των οποίων τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα και καταργήθηκε τόσο η Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΕΕΠΚΣ), η οποία αποφαινόταν επί των ενδικοφανών

προσφυγών-ενστάσεων, όσο και το ενδοδιοικητικό στάδιο της ένστασης, δέχθηκε αναφορικά με τη δυνατότητα ανάκλησης των παράνομων συνταξιοδοτικών πράξεων ή αποφάσεων, ότι κατόπιν των ως άνω τροποποιήσεων και προεχόντως με την κατάργηση της ΕΕΠΚΣ -που ήταν το δευτεροβάθμιο όργανο το οποίο είχε την αρμοδιότητα να μεταρρυθμίζει τις πράξεις κανονισμού συντάξεως στο πλαίσιο της συνταξιοδοτικής διοίκησης-, οι πράξεις αυτές μπορούν να μεταρρυθμιστούν μόνο από το όργανο που τις εξέδωσε. Επομένως, εφόσον δεν υπάρχει πλέον ειδική διοικητική διαδικασία για τη μεταρρύθμισή τους, και οι πράξεις αυτές ως ατομικές διοικητικές πράξεις, υπόκεινται, ως προς την ανάκλησή τους, στις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου.

16. Από τις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 του ν. 2838/2000, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 37 του ν. 3016/2002, προβλέπεται η χορήγηση μισθολογικών προαγωγών στους αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και ανθυπασπιστές των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος, η οποία (χορήγηση) σε καμία περίπτωση δεν θεμελιώνει δικαίωμα βαθμολογικής προαγωγής. Με τις ρυθμίσεις αυτές αυξάνεται ο βασικός μισθός όλων γενικά των βαθμών των αξιωματικών, υπαξιωματικών και ανθυπασπιστών των ως άνω Σωμάτων, με τη συμπλήρωση ορισμένου, για κάθε βαθμό, χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας. Ο τρόπος δε που επέλεξε ο νομοθέτης για να αυξήσει το βασικό μισθό των ως άνω στρατιωτικών είναι αυτός της χορήγησης μισθολογικών προαγωγών, χωρίς ιδιαίτερη αξιολόγηση των ουσιαστικών τους προσόντων από τα αρμόδια συμβούλια κρίσης, αλλά με μόνη τη συνδρομή ορισμένων τυπικών αξιολογικών κριτηρίων. Συνακόλουθα, η αύξηση του βασικού μισθού των εν ενεργεία αξιωματικών και υπαξιωματικών, με το σύστημα των μισθολογικών προαγωγών κατά τους ορισμούς των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 του ν. 2838/2000, αποτελεί μέρος των συντάξιμων αποδοχών και λαμβάνεται υπόψη για τον κανονισμό της σύνταξής τους (Ολ. ΕΣ 995, 998/2015).

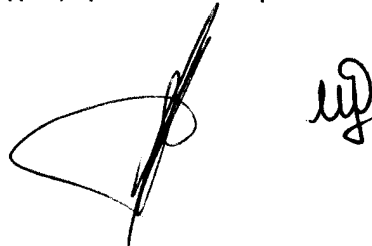
17. Ειδικότερα, οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, όπως ισχύουν, διαχωρίζουν από πλευράς μισθολογικής εξέλιξης τους αξιωματικούς σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία αφορά, μεταξύ άλλων, και τους αξιωματικούς Ειδικών Υπηρεσιών του Πυροσβεστικού Σώματος από το βαθμό του Ανθυπολοχαγού και άνω, και τους αντίστοιχους των λοιπών κλάδων, καθώς και της Ελληνικής Αστυνομίας και του Λιμενικού Σώματος (άρθρο 6 παρ. 1 ν. 2838/2000). Η δεύτερη δε κατηγορία αφορά αξιωματικούς οι οποίοι προέρχονται από μόνιμους Υπαξιωματικούς (άρθρο 6 παρ. 3 ν. 2838/2000).

18. Συγκεκριμένα, από τη γραμματική ερμηνεία της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, προκύπτει ότι την ως άνω μισθολογική εξέλιξη απολαμβάνουν και οι αξιωματικοί των Ειδικών Υπηρεσιών του Λιμενικού Σώματος (ΝΣΚ 457/2007). Με βάση, λοιπόν, την ανωτέρω διάταξη χορηγήθηκε και στους αξιωματικούς της εν λόγω κατηγορίας βασικός μισθός επόμενου και μεθεπόμενου βαθμού και συγκεκριμένα σε Πλοιάρχους, με τη συμπλήρωση είκοσι οκτώ (28) ετών συνολικής πραγματικής υπηρεσίας ο βασικός μισθός του Υποναυάρχου Λ.Σ. Συνεπώς, οι ως άνω μισθολογικές προαγωγές, οι οποίες ισχύουν για την συγκεκριμένη κατηγορία από 1-7-2000, και οι οποίες, παρά τον χαρακτηρισμό τους ως προαγωγών, στην πραγματικότητα προσauξάνουν το βασικό μισθό του βαθμού που κατέχουν οι αναφερόμενοι στις διατάξεις αυτές στρατιωτικοί, υπολογίζονται και κατά τον καθορισμό των συντάξεων (Ολ. ΕΣ 814/2004, 2277/2009, 3295/2013, 995 και 998/2015). Εφόσον δε αυτοί αποστρατεύθηκαν «ως ευδοκίμως τερματίσαντες» την σταδιοδρομία τους δικαιούνται, κατ' άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 2838/2000, να λάβουν σύνταξη με βάση τον πλήρη βασικό μισθό του Αντιναυάρχου Λ.Σ., δηλαδή του αμέσως επόμενου βαθμού από αυτόν του Υποναυάρχου Λ.Σ., με τον οποίο edικαιούνται σύνταξης κατά πλήρη βασικό μισθό. Ο δικαιολογητικός λόγος της ρύθμισης της παραγράφου 2 του παραπάνω άρθρου είναι η οικονομική αντιστάθμιση, με την παροχή πρόσθετης μισθολογικής προαγωγής, της αρνητικής εξέλιξης των αξιωματικών από το βαθμό του Αντιπλοιάρχου και άνω (Αντισυνταγματάρχη), που παραλείπονται από τις προαγωγές και αποστρατεύονται ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους, και γι' αυτό η θεσπιζόμενη με τη

διάταξη αυτή μισθολογική προαγωγή χορηγείται προσθέτως εκείνης που τυχόν έχει ήδη λάβει ο στρατιωτικός κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου (Ολ. ΕΣ 2447/2008, 2277/2009, 1786/2012, 784/2016).

19. Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 90 παρ. 3 του ν. 2362/1995, η οποία καταλαμβάνει και την εξεταζόμενη περίπτωση, η απαίτηση οποιουδήποτε από τους με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλους του Δημοσίου, πολιτικούς ή στρατιωτικούς, κατ' αυτού, που αφορά σε αποδοχές ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές αυτών ή αποζημιώσεις, έστω και αν βασίζεται σε παρανομία των οργάνων του Δημοσίου παραγράφεται μετά την πάροδο διετίας από τη γένεσή της. Η εν λόγω παραγραφή, όμως, αφορά, εν προκειμένω, αξιώσεις στελεχών Λ.Σ./ΕΛ.ΑΚΤ., οι οποίες γεννήθηκαν ενώ αυτά ήταν σε ενέργεια, καθώς και αξιώσεις από καθυστερούμενες συντάξεις που έχουν ήδη αναγνωρισθεί υπέρ των συνταξιούχων (πρβλ. Ολ. ΕΣ 596/2000 και 977/2016), δεν έχει δε εφαρμογή στη διαδικασία αναγνώρισης ή διάπλασης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, κατά τις διατάξεις του άρθρου 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, όπου εφαρμόζονται μόνο οι προθεσμίες που ορίζονται στο ίδιο άρθρο, για την άσκηση κατά των πράξεων κανονισμού ένστασης ενώπιον της ΕΕΠΚΣ ή έφεσης ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Ολ. ΕΣ 3437/2009, 1094, 1095/2013, 3858/2014).

20. Στην προκειμένη περίπτωση από το έγγραφο του ερωτήματος και τα έγγραφα στοιχεία που το συνοδεύουν προκύπτει ότι ο αιτών Μ.Α., Πλοίαρχος Λ.Σ. (ε.α.), ανήκε στους αξιωματικούς Λ.Σ. της κατηγορίας του άρθρου 7 παρ. 2 περ. ε(ι) του ν. 2935/2001, οι οποίοι χαρακτηρίζονταν, προ της ισχύος της διάταξης αυτής, ως Αξιωματικοί Ειδικών Υπηρεσιών από την προαγωγή τους στο βαθμό του Σημαιοφόρου Λ.Σ. Ως εκ τούτου εντάχθηκε, μετά την έκδοση και την αποδοχή της με αριθμό 457/2007 Γνωμοδότησης του Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στην κατηγορία των δικαιούχων αξιωματικών, στους οποίους με πράξη του αρμόδιου Υπουργού χορηγήθηκε, κατ' άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 2838/2000, βασικός μισθός επόμενου (Αρχιπλοίαρχου) και μεθεπόμενου βαθμού (Υποναυάρχου), με αποτέλεσμα στα πλαίσια

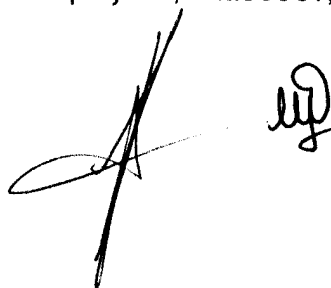
της διαδικασίας αποστρατείας του να εκδοθεί το με αριθμό πρωτοκόλλου 13284/84/23-3-2010 Φύλλο Διακοπής Μισθοδοσίας από την ερωτώσα Υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο την τελευταία ημέρα ενεργείας του έλαβε το βασικό μισθό του Υποναυάρχου Λ.Σ. Όμως, εκ παραδρομής της Υπηρεσίας και παρά το γεγονός ότι αποστρατεύθηκε την 15-3-2010 ως ευδοκίμως τερματίσας την σταδιοδρομία του, με τον βαθμό του Πλοιάρχου Λ.Σ. [π.δ. από 26-2-2010 (ΦΕΚ 203 Γ'/15-3-2010)], δεν του χορηγήθηκε, όπως έπρεπε, κατ' εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, ο βασικός μισθός του Αντιναυάρχου Λ.Σ.

21. Ακολούθως, με την 15384/2010 Πράξη της Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κανονίστηκε σ' αυτόν μηνιαία στρατιωτική σύνταξη κατ' εφαρμογή, όμως, της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, με βάση την συνολική πραγματική συντάξιμη υπηρεσία του από σαράντα ένα (41) έτη, δέκα (10) μήνες και είκοσι (20) ημέρες, δηλαδή με την ως άνω συνταξιοδοτική πράξη κανονίστηκε η σύνταξή του στο βαθμό του Πλοιάρχου Λ.Σ. συν τα 2/3 της διαφοράς Αρχιπλοιάρχου Λ.Σ., πληρωτέα από 1-4-2010. Την τροποποίηση της εν λόγω πράξης επεδίωξε εν συνεχεία ο ανωτέρω απόστρατος αξιωματικός Λ.Σ., με την με αριθμό πρωτ. 20354/2-2-2012 αίτηση θεραπείας προς την Διεύθυνση Κανονισμού Στρατιωτικών Συντάξεων, ζητώντας την επανέκδοσή της με το μισθολογικό βαθμό, που προβλέπεται στις ισχύουσες διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, όπως αυτές ίσχυαν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 37 του ν. 3016/2002. Κατόπιν τούτου εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 06728/2012 τροποποιητική πράξη της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με την οποία αναπροσαρμόστηκε η σύνταξή του, με βάση τον βαθμό του Υποναυάρχου Λ.Σ., υπαχθέντος στις διατάξεις του άρθρου 37 παρ. 2 του ν. 3016/2002 (Αξιωματικός Ειδικών Υπηρεσιών). Την συνταξιοδοτική αυτή πράξη αποδέχθηκε ουσιαστικά ο αιτών, δεδομένου ότι δεν άσκησε εναντίον της τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα, εντός της οριζόμενης στο άρθρο 66 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προθεσμίας. Εν συνεχεία, όμως, μετά την οριστικοποίηση των ως άνω πράξεων, επανήλθε εκ νέου, με την από 2-3-2016 αίτησή του, ζητώντας την τροποποίηση του 1328.4/84/23-3-2010 φύλλου διακοπής

μισθοδοσίας, προκειμένου να του χορηγηθεί, κατ' άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 2838/2000, ως ισχύει, ο μισθολογικός βαθμός του Αντιναυάρχου Λ.Σ.

22. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, ο αιτών επιδιώκει, βάσει των προαναφερομένων αιτήσεων του, την τροποποίηση του με αριθμό πρωτ. 1328.4/84/23-3-2010 φύλλου διακοπής μισθοδοσίας, το οποίο ως δικαιολογητικό, κατ' άρθρο 50 παρ. 1 του π.δ. 169/2007, έκδοσης της με αριθμό 15384/2010 συνταξιοδοτικής αρχικά πράξης και κατόπιν της 06728/2012 τροποποιητικής συνταξιοδοτικής πράξης κανονισμού συντάξεως στο όνομά του, ως πράξη σύνθετης διοικητικής ενέργειας, ενσωματώθηκε στην εν λόγω πράξη κανονισμού συντάξεως, που αποτελεί το τελικό προϊόν αυτής (ενέργειας). Ως εκ τούτου, απαραδέκτως και χωρίς έννομο συμφέρον επιζητεί κατ' ουσίαν τη μεταβολή των συνταξιοδοτικών δεδομένων αυτής, ήτοι της πράξης με την οποία κανονίστηκε το πρώτον σύνταξη σε αυτόν και η οποία κατέστη απρόσβλητη, αναφορικά με τα ως άνω συνταξιοδοτικά δεδομένα, καθόσον από τα στοιχεία του φακέλου, που τέθηκαν υπόψη μας από την αρμόδια ερωτώσα υπηρεσία, δεν προκύπτει ότι η πράξη αυτή είχε προσβληθεί, ως προς τα συγκεκριμένα συνταξιοδοτικά δεδομένα, με ένσταση ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων ή με έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εντός της ετήσιας προθεσμίας, κατά το άρθρο 66 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, από την κοινοποίηση αυτής. Επιπροσθέτως, ο ανωτέρω, δεν άσκησε τα προβλεπόμενα από το νόμο ένδικα μέσα και κατά της μεταγενέστερης με αριθμό 06728/2012 τροποποιητικής συνταξιοδοτικής πράξης, με την οποία επαναπροσδιορίστηκε η σύνταξή του, βάσει του ανωτέρω φύλλου διακοπής μισθοδοσίας, με βαθμό συνταξιοδότησης του Υποναυάρχου Λ.Σ. και όχι του Αντιναυάρχου Λ.Σ.

23. Με την υποβολή του ανωτέρω αιτήματος, περί τροποποίησης του φύλλου διακοπής μισθοδοσίας, αμφισβητείται εμμέσως από τον αιτούντα η νομιμότητα των ως άνω συνταξιοδοτικών πράξεων, οι οποίες έχουν περατωθεί οριστικώς και συνακόλουθα δεν είναι εφικτή πλέον η ανάκλησή τους, ούτε με βάση τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου περί ανάκλησης των ατομικών διοικητικών πράξεων, καθόσον, αν και

προβλεπόταν για τη μεταρρύθμισή τους ειδική διοικητική διαδικασία, δεν ακολουθήθηκε αυτή στην προκειμένη περίπτωση, αφού δεν ασκήθηκαν κατ' αυτών τα προβλεπόμενα στο άρθρο 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα ενδικοφανή ή ένδικο μέσα.

Απάντηση

24. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ότι δεν είναι δυνατή η τροποποίηση του με αριθμό πρωτοκόλλου 1328.4/84/23-3-2010 φύλλου διακοπής μισθοδοσίας, που αφορά τις μηνιαίες αποδοχές του αποστρατευθέντος, στις 15-3-2010, Πλοιάρχου Λ.Σ. (ε.α.) Α.Μ.-

Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

Αθήνα, 28 -12-2018

Η Πρόεδρος

Χρυσάνθη Α. Αυγερινού

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Νικόλαος Μουκαζής

Νικόλαος Μουκαζής

Πάρεδρος ΝΣΚ